

Muqeddes Kitab

Injil 26-qisim

«Yehuda»

© Muqeddes Kitab 2012

CC BY-SA 4.0

www.mukeddeskalam.com

«Uyghurche Kalam Terjimisi»

Injil 26-qisim

«Yehuda»

(Rosul Yehuda yazgan mektup)

Kirish söz

Bu xetning muellipi Yehuda özini birinchidin «Eysa Mesihning quli», andin «Yaqupning inisi» dep tonushturidu. Yehudiylar arisida «Yehuda» dégen isim nahayiti köp uchraydu, shunga salahiyitini éniqlash kérek, elwette. Özini «Yaqupning inisi» dep tonushturghan ushbu xetning muellipini jismaniy jehettin Eysa Mesihning inisi dep bilimiz. Chünki biz «Yaqup yazghan mektup»tiki «kirish söz»imizde körsetkinimizdek, Yaqupmu Mesihning inisi idi (Yaqup hem Yehuda her ikkisi «Mat.» 13:55de tilgha élinghan).

Qiziq yéri shuki, u özining Mesih bilen bolghan aka-iniliq munasiwitini tilgha almaydu — peqet özini «Eysa Mesihning quli» dep körsitidu. Bu ish shuni bizge éniq körsitiduki, bizning melum «rohiy kishi» bilen, hetta Rebbimizning Özi bilen jismaniy munasiwitimiz bolsimu, Xudaning padishahliqida bu héchnerse hésablanmaydu. Xudaning padishahliqigha kirish üchün herbirimiz étiqad arqiliq «qaytidin tughulush» yaki «Xudadin tughulush»imiz zörürdur.

Muellipning bu xetni qeyerdiki étiqadchilargha yazghanliqi éniq emes; lékin mumkinchiliki barki, u ushbu xetni rosul Pétrusmu xet yazghan «**Pontus, Galatiya, Kapadokiya, Asiya we Bitiniye ölkiliride yashawatqan**» oqurmenlerge yazghan bolushi mumkin. Bizning bu pikirge mayil bolushimizdiki seweb ushbu xetning mezmuni Pétrus yazghan ikkinchi xetge bek yéqin bolup, u birnechche jayda Pétrusning xétidin neqil keltüridu. Halbuki, ikki xetning bir-biridin chong bir perqi bar. Rosul Pétrus «ikkinchi xéti»de oqurmenlerge saxta telim bergüchiler toghruluq bésharet bérip agahlanduridu; Yehuda xétide, bu saxta telim bergüchiler alliqachan jamaetlerge suqunup kiriwalghan dep agah béridu. U ularning rezilliklirini, shundaqla ularning aqiwitini téximu éniq teswirlep, ularning telimlirige qarshi turush kéreklikini ündeydu, hemde ularning peyda bolushi axirqi zaman künlirining béshimizgha alliqachan chüshkenlikini ispatlaydu, deydu.

Shuningbilen u qérindashlarni étiqadida ching turushqa hemde étiqadida tewrengüchilerge yardem bérishke ündeydu.

«Qoshumche söz»imizde biz yene bundaq «qarshi turush» we «küresh qilish» toghruluq azraq sözleybiz.

Bu mektup qisqiche agahlandurush hem righbetlendurush xétidur; xet bizning dewrimizdiki saxta telim bergüchilernimu oxshashla pash qilib bizge zor payda yetküzidu. «Pétrus (2)»diki «qoshumche söz»imiznimu körüng.

Mezmun: —

1. Salam (1-2-ayetler)
2. Saxta telim bergüchiler heqqide agah (3-19-ayetler)
3. Jékileshler, dua, medhiye (20-25-ayetler)

.....

Yehuda

«Rosul Yehuda yazgan mektup»

1¹ Eysa Mesihning quli, Yaqupning inisi menki Yehudadin chaqirilganlarga, yeni XudaAtimiz teripidin söyülgen, Eysa Mesih teripidin qoghdilip kelgenlerge salam.² Silerge rehimdillik, amanliq-xatirjemlik we méhir-muhabbet hessilep ata qilinghay!

Saxta telim bergüchilerdin hézi bolunglar!

³ I söyümlüklirim, men esli silerge ortaq behrimen boluwatqan nijatimiz toghrisida xet yézi-shqa zor ishtiyaqim bolsimu, lékin hazir buning ornigha silerni muqeddes bendilerge bir yolila amanet qilinghan étiqadni qolunglardin bermeslikke jiddiy küresh qilishqa jékilep ushbu xetni yazmisam bolmidi.⁴ Chünki melum kishiler — ixlassiz ademler, xéli burunla munu soraqqa tartilishqa pütülgenler aranglarga suqunup kiriwalghan. Ular Xudaning méhir-shepqtini buzuqluq qilishning bahanisigha aylanduruwalghan, birdinbir Igimiz we Rebbimiz Eysa Mesihdin tanghan ademlerdur..

⁵ Shuning üçhün men silerge shuni ésinglarga qaytidin sélishni xalaymenki (gerche siler burun hemme ishlardin xewerlendürülgen bolsanglarmu), burun Reb Özi üçhün bir xelqni Misirdin qutquzghan bolsimu, ularning ichidiki Özige ishenmigenlerni kéyin halak qildi.⁶ We siler shunimu bilisilerki, eslidiki ornida turmay, öz makanini tashlap ketken perishtilerni Reb ulugh qiyamet küning soriqighiche menggü kishenlep mudhish qarangguluqta solap saqlimaqta.

⁷ Sodom we Gomorra we ularning etrapidiki sheherlerdikilermu shu oxshash yolda, yeni shu perishtilerge oxshash uchigha chiqqan buzuqchiliqqa we gheyriy shehwetlerge bérilip ketken, kéyinki dewrlar ularning aqiwitidin ibret alsun üçhün menggülik ot jazasigha örnek qilinip köydürülgen..

1:1 «Eysa Mesihning quli, Yaqupning inisi menki Yehudadin chaqirilganlarga ... salam» — «chaqirilganlar» bolsa Xuda teripidin chaqirilghan. «Eysa Mesih teripidin qoghdilip kelgenlerge salam» — yaki «(Xuda teripidin) Eysa Mesih üçhün qoghdilip kelgenlerge salam» — tékist shu meninimu öz ichige alidu.

1:3 «...lékin hazir buning ornigha silerni muqeddes bendilerge bir yolila amanet qilinghan étiqadni qolunglardin bermeslikke jiddiy küresh qilishqa jékilep ushbu xetni yazmisam bolmidi» — «muqeddes bendilerge bir yolila amanet qilinghan étiqad» dégen ibare mushu yerde bizge Injil arqiliq Xuda, Mesih, Muqeddes Roh, nijat, Xudaning sözkalami (Tewrat, Zebur, Injil), bu dunya, u dunya, insaniyet, perishtiler we jin-sheytan qatarliqlar toghruluq nazil qilip tapshurulghan, shundaqla ishinishke zörür bolghan wehiy-heqiqetlerni körsitidu.

1:4 «Chünki melum kishiler — ixlassiz ademler, xéli burunla mushu soraqqa tartilishqa pütülgenler aranglarga suqunup kiriwalghan» — «xéli burunla ... soraqqa tartilishqa pütülgen»: — belkim muqeddes yazmilarda pütülgen bolsa kérek.

— «Munu soraq» — Yehuda töwende 5-15-ayetlerde bayan qilidighan jaza-soraqlar bolsa kérek.

— «ular Xudaning méhir-shepqtini buzuqluq qilishning bahanisigha aylanduruwalghan, birdinbir Igimiz we Rebbimiz Eysa Mesihdin tanghan ademlerdur» — «Xudaning méhir-shepqtini buzuqluq qilishning bahanisigha aylanduruwalghan...»: — démek, «buzuqchiliq qiliwersekmü Xudaning méhir-shepqtini bilen kechürülmiz» dégendek.

1:4 1Pét. 2:8; 2Pét. 2:1, 3.

1:5 «burun Reb Özi üçhün bir xelqni Misirdin qutquzghan bolsimu, ularning ichidiki Özige ishenmigenlerni kéyin halak qildi» — «kéyin» grék tilida «ikkinci qétim» déyilidu.

— «Reb Özi üçhün bir xelqni Misirdin qutquzghan bolsimu» bezi kona köchürmilerde «Eysa Öz xelqini Misirdin qutquzghan bolsimu» déyilidu.

1:5 Chöl. 14:29; 26:64, 65; Zeb. 106:24-27; 1Kor. 10:5; Ibr. 3:17.

1:6 Yar.6:1-4; 2Pét. 2:4.

1:7 «Sodom we Gomorra we ularning etrapidiki sheherlerdikilermu shu oxshash yolda, yeni shu perishtilerge oxshash uchigha chiqqan buzuqchiliqqa we gheyriy shehwetlerge bérilip ketken, kéyinki dewrlar ularning aqiwitidin ibret alsun üçhün menggülik ot jazasigha örnek qilinip köydürülgen» — «gheyriy shehwetler» dégen ibare grék tilida «gheyriy etler» bilen ipadilidu. Xudagha boysunmighan perishtiler «gheyriy etler»ge (démek, qiz-ayallarga) ich pesh tartqanidi; Sodom we Gomorradikiler «gheyriy etler»ge ich pesh tartqan (bu qétim erler qiz-ayallarga emes, belki erler bashqa erler bilen «gheyriy» jinsiy munasiwet ötküzmechki).

— «Sodom we Gomorra sheherliri»ning aqiwiti toghrisida «Yar.» 18-19-babni körüng. Biz «qoshumche söz»imizde mushu weqe üstide yene azraq toxtilimiz.

1:7 Yar. 19:24; Qan. 29:22; Yesh. 13:19; Yer. 50:40; Ez. 16:49; Hosh. 11:8; Am. 4:11; Luqa 17:29; 2Pét. 2:6.

⁸ Lékin mushu «chüşh körgüchiler» shu oxshash yol bilen adamlarning tenlirininimu bulghimaqta, ular hoquq igilirige sel qarighuchilardin bolup, ershtiki ulughlarchimu haqaret qilishmaqta. ⁹ Lékin hetta bash perishte Mikailmu Musaning jesiti toghrisida Iblis bilan muzakire qilib talash-tartish qilghanda, uni haqaretlik sözler bilen eyibleshke pétinalmighan, peqet «Sanga Perwerdigarning Özi tenbih bersun» depla qoyghan. ¹⁰ Lékin bu kishiler özliri chüshenmeydighan ishlar üstide kupurluq qilidu. Biraq ular hetta eqilsiz haywanlardek öz tebiitining inkas-liri boyiche chüshenginiche yashap, shu arqiliq özlirini halak qilidu. ¹¹ Bularning haligha way! Chünki ular Qabilning yoli bilen mangdi, mal-mülükni dep Balaamning azghan yoligha özini atti we ular Korahning asiyliq qilghinigha oxshash axir halak bolidu. ¹² Ular méhir-muheb-betni tebriklelesh ziyapetlirlinglarcha héch tartinmay siler bilen bille daxil bolidighan, özliri-nila baqidighan xeterlik xada tashlardur. Ular shamallardin heydilip kelgen yamghursiz bulut, yiltizidin qomurup tashlangan, kech küzdiki méwisiz derexler, ikki qétim ölgenler!.. ¹³ Ular déngizning dawalghuwatqan, buzhghunluq dolqunliri, ular öz shermondichilikini qusmaqta; ular ézip ketken yultuzlar bolup, ulargha menggülik qapqarangghuluqning zulmiti hazirlap

1:8 «lékin mushu «chüşh körgüchiler» shu oxshash yol bilen adamlarning tenlirininimu bulghimaqta, ular hoquq igilirige sel qarighuchilardin bolup, ershtiki ulughlarchimu haqaret qilishmaqta» — «chüşh körgüchiler» belkim «bésharetlik birneche chüşhni kördüm» dégendek shezil bilen adamlarni aldaydu.

–«hoquq igiliri» — shübhisizki, mushu yerde padishahlar, waliylar we hökümetning türlük emeldarlaridin bashqa, Xuda békitten ata-aniliq hoquqni öz ichige alidu.

–«ershtiki ulughlar» — eyni tékistte «ersh» dégen söz yoq. Lékin 11-ayetke qarighanda choquq ershtiki (yaman) küchler, yeni jin-sheytanlarni körsetse kérek. «Jin-sheytanlar» eslide perishtiler, yeni «ershtiki ulughlar»din idi («Weh.» 12:4ni körüng).

1:9 Dan. 10:13; 12:1; Zek. 3:2; 2Pét. 2:11; Weh. 12:7.

1:10 «Lékin bu kishiler özliri chüshenmeydighan ishlar üstide kupurluq qilidu. Biraq ular hetta eqilsiz haywanlardek öz tebiitining inkasliiri boyiche chüshenginiche yashap, shu arqiliq özlirini halak qilidu» — «öz tebiitining inkasliiri boyiche chüshenginiche yashap» dégen ibare belkim haywanlarning jüplishishke bolghan ishtihasinini közde tutqan, shundaqla mushu kishilarning shehwani heweslirini, buzuqluqlirini körsetken bolushi mumkin.

1:10 2Pét. 2:12.

1:11 «Bularning haligha way! Chünki ular Qabilning yoli bilen mangdi, mal-mülükni dep Balaamning azghan yoligha özini atti we ular Korahning asiyliq qilghinigha oxshash axir halak bolidu» — «Qabilning yoli» — Qabil öz inisigha heset qilib uni öltürgen, elwette («Yar.» 4-bab).

–«Balaamning azghan yoli» — «Chöl.» 22-24-babni, «2Pét.» 2:15ni we izahatnimu körüng.

–«ular Korahning asiyliq qilghinidiki oxshash axir halak bolidu» — Korah bolsa Musa peyghemberge, shundaqla Xudaning Özige isyan kötürdi. Yer özi échilip Korah we shérliklirining ailisidikilirini yutuwaldu we shuning bilen teng asmandin ot chüshüp Korah we uninggha egeshkenlerni köydürüp öltürdi («Chöl.» 16-bab). Korahdikilerdin 1500 yildin kéyin yashighan mushu saxta telim bergüchiler Xudaning shezipti ayan qilinghan küni ulargha oxshash jezman esheddiy we qorqunchluq halda yoqitilidu.

1:11 Yar. 4:8; Chöl. 16:1; 22:7,21; 2Pét. 2:15; 1Yuha. 3:12.

1:12 «Ular méhir-muhebbetni tebriklelesh ziyapetlirlinglarcha héch tartinmay siler bilen bille daxil bolidighan, özlirinila baqidighan xeterlik xada tashlardur. Ular shamallardin heydilip kelgen yamghursiz bulut, yiltizidin qomurup tashlangan, kech küzdiki méwisiz derexler, ikki qétim ölgenler!» — «méhir-muhebbetni tebriklelesh ziyapetlirlinglar» dégenlik Xudaning méhir-muhebbitini tebriklelesh, elwette. Shübhisizki, birinchi we ikkinchi esirlerde jamaetler pat-pat melum bir xushalliqdin gherip-namratlarni tekliq qilib ziyapet ötküzetti; undaq ziyapetler «méhir-muhebbet ziyapiti» yaki «muhebbetni tebriklelesh ziyapiti» dep atilatti. Shu ziyapetler belkim daim «nan oshtush», (yaki «Rebning dastixani», «Rebning kechlik tamiqi»)ni öz ichige alatti.

–«özlirinila baqidighan xeterlik xada tashlardur» — «özlirinila baqidighan» bu kinayilik gep. Mushu kishiler «Xuda bizni jamaetliklerni baqquchi qilib békitten» deytti. Lékin ular peqet özlirinila baqatti. «xeterlik xada tashlardur» — bashqa xil terjimatiq «daghlargha oxshaydu» — Mushu kishiler özlirini belkim «jamaetning tüwrüki» dep körsetkini bilen, emeliyette déngizdiki «xeterlik xada tashlarcha oxshaydu». Déngizchilar déngiz astidiki xada tashlarni bayqiyalmay, kémini üstidin heydise pütünley weyran bolup tügishidu, elwette.

– «Xeterlik xada tashlar» dégen bu sözning ahangi «dagh»qimu nahayiti yéqin bolghach, belkim shu menininimu körstitishi mumkin. «2Pét.» 2:13ni körüng.

–«yamghursiz bulut» — grék tilida «susiz bulut».

–«ikki qétim ölgenler!» — bu saxta telim bergüchiler özlirining gunahlarida rohiy jehette «ölgen» («qebihliklirlinglar hem gunahlirlinglarda ölgen» («Ef.» 2:1)) bolupla qalmay, bashqilarnimu ölüm yoligha aldap kirgüzgenliki üçünmu rohiy jehette «ikki qétim ölgen»dur. Ular shu sewebtin Xuda teripidin ikki hesse jazaliniidu («Yaq.» 3:1, «Mat.» 23:13-15ni körüng).

1:12 2Pét. 2:13,17.

qoyulghandur..¹⁴ Adem'atining yettinchi ewladi bolghan Hanox bu kishiler toghrisida mundaq bésharet bergen: —

«Mana, Reb tümenminglighan muqeddesliri bilen kélidu..¹⁵ U pütkül insanlarni soraq qilip, barliq ixllassizlarning ixllassizlarche yürgüzgen barliq ixllassizliqlirigha asasen, shundaqla ixllassiz gunahkarlarning Özini haqaretligen barliq esebiy sözlirige asasen ularni eyibke buyruydu..¹⁶ Bu kishiler haman ghotuldap, aghrinip yüridu, öz heweslirining keynige kiridu; aghzida yoghanchiliq qilidu, öz menpeitini közlep bashqilargha xushametchilik qilidu..¹⁷

Agahlandurush we tapilash

¹⁷ Lékin, i söyümlüklirim, Rebbimiz Eysa Mesihning rosullirining aldın éytqan sözlirini ésinglarda tutunglarki, ¹⁸ ular silerge: «Axir zamanda, özining ixllassiz heweslirining keynige kirip, mazaq qilghuchilar meydangha chiqidu» dégenidi..¹⁹ Mushundaq kishiler bölgünchilik peyda qilidighan, öz tebiitige egeshken, Rohqa ige bolmighan ademlerdur..

²⁰ Lékin siler, i söyümlüklirim, eng muqeddes bolghan étiqadlarni ul qilip, özünglarni qurup chiqinglar, Muqeddes Rohta dua qilip, ²¹ ademni menggülük hayatqa élip baridighan Rebbimiz Eysa Mesihning rehimdillikini telmürüp kütüp, özünglarni Xudaning méhir-muhebbiti ichide tutunglar. ²² Ikkilini qalghanlarga rehim qilinglar; ²³ bezilerni ot ichidin yuluwélip qutuldu-

1:13 «Ular déngizning dawalghuwatqan, buzghunluq dolqunliri, ular öz shermendichilikini qusmaqta» — «Yesh.» 57:20ni körüng. «... ular ézip ketken yultuzlar bolup, ulargha menggülük qapqarangghuluqning zulmiti hazirlap qoyulghandur» — «ular... ézip ketken yultuzlar» dégenler peqet «xeterlik xada tashlar»la emes, belki déngizda yürgüchilerge xata yönülishni körsitip ténitidighan «ézip ketken yultuzlar»dek bolidu.

1:13 Yesh. 57:20.

1:14 «Mana, Reb tümenminglighan muqeddesliri bilen kélidu,..» — «(Rebning) muqeddesliri» mushu yerde Reb Eysaning qaytip kéliside Özige hemrah qilghan perishtiliri hem muqeddes bendilirini körsitishi mumkin («Qan.» 33:2, «Zeb.» 50:3-6, «Dan.» 7:9-14, 25-26, «Mat.» 16:27, 24:30-31, 25:13, «1Kor.» 6:2, «1Tés.» 3:3, «2Tés.» 1:7-10, «Weh.» 1:7ni körüng).

1:14 Yar. 5:18; Dan. 7:10; Ros. 1:11; 1Tés. 1:10; 2Tés. 1:10; Weh. 1:7.

1:15 «U pütkül insanlarni soraq qilip, barliq ixllassizlarning ixllassizlarche yürgüzgen barliq ixllassizliqlirigha asasen, shundaqla ixllassiz gunahkarlarning Özini haqaretligen barliq esebiy sözlirige asasen ularni eyibke buyruydu» — «ixllassizlarche yürgüzgen ixllassizliqliri» dégen ibare «uchigha chiqqan ixllassizliqliri» dégendek gunahlarini tekitleydu. «ularni eyibke buyruydu» — dégen söz, shübhisizki, herbir gunahkarning Xuda aldida özining gunahliri üstidin chiqirilghan höküme toluq qoshilidighanliqini körsitidu.

—Tewrat öz ichige almighan «Hanox» dégen yene kona bir kitab bar. Biraq Yehuda neqil keltürgen mushu söz bu kitaptin biwasite élingan emes. Bu söz belkim «Hanox» dégen kitabning qedimiy menbesi bolghan, xelqning aghzakı bayanliridin élingan bolsa kérek.

1:15 Mat. 12:36.

1:16 «Bu kishiler haman ghotuldap, aghrinip yüridu, öz heweslirining keynige kiridu; aghzida yoghanchiliq qilidu, öz menpeitini közlep bashqilargha xushametchilik qilidu» — «bu kishiler ... ghotuldap, aghrinip yüridu»: ular öz-özige hem bashqilargha qaqshap aghrinip yüridu. «agh rinip yüridu» dégenning bashqa birxil terjimisi: — «bashqılarnı eyibleydu» yaki «qusur izdep yüridu».

1:16 2Pét. 2:18.

1:18 «ular silerge: «Axir zamanda, özining ixllassiz heweslirining keynige kirip, mazaq qilghuchilar meydangha chiqidu» dégenidi» — rosul Yehuda mushu yerde ularning némini mazaq qilidighanliqini éytmaydu. Lékin bir misal «2Pét.» 3:3de tépilidu.

1:18 Ros. 20:29; 1Tim. 4:1; 2Tim. 3:1; 4:3; 2Pét. 2:1; 3:3.

1:19 «Mushundaq kishiler bölgünchilik peyda qilidighan, öz tebiitige egeshken, Rohqa ige bolmighan ademlerdur» — «öz tebiitige egeshken (ademler)» grék tilida «janliq (ademler)» dégen söz bilen ipadilidu. Oqurmenlerning éside bolushi kérekki, Muqeddes Kitab boyiche adem üç qisimdin — roh, jan, tendin terkib tapidu. Xudaning esli meqsiti ademning rohi arqiliq uning bilen alaqliliship yoloruq körsitish idi. Adem'atimizning gunahi bilen ademler öz rohi teripidin emes, belki jan we ten, yeni «et» teripidin bashqurulup, özining (gunahliq) tebiitige egeshkili turdi. «Rimliqlargha»diki «kirish söz»imizni körüng.

—«Rohqa ige bolmighan ademlerdur» — «Roh» Xudaning Muqeddes Rohi, elwette.

1:20 «Lékin siler, i söyümlüklirim, eng muqeddes bolghan étiqadlarni ul qilip, özünglarni qurup chiqinglar, Muqeddes Rohta dua qilip,..» — «özünglarni... qurup chiqinglar» dégen ibare mushu yerde grék tilidiki («étiqadta) ösüp yétildürümlar» dégen menide. «Rimliqlargha» we «Efsuqlargha»diki «étiqadni qurush» toghruluq «kirish söz»imizni we izahatlarni körüng. «Muqeddes Rohta dua qilip, ...» — démek, «Muqeddes Rohqa tayinip dua qilip,...».

1:22 «Ikkilini qalghanlarga rehim qilinglar» — «ikkilini qalghanlar» bolsa étiqadta ikkilengenler. Bashqa birxil

«Yehuda»

ruwélinglar; bezilerge hetta etliridin nijaset chüshüp bulghanghan kiyim-kéchikigimu nepretlengen halda qorqunch ichide rehim qilinglar ..

Medhiye duasi

24-25 Emma silerni yolda téyilip kétishtin saqlap, échilip-yéyilip Özining shereplik huzurida eyibsiz turghuzushqa Qadir Bolghuchigha, yeni Qutquzghuchimiz birdinbir Xudagha Rebbimiz Eysa Mesih arqiliq shan-sherep, heywet-ulughluq, qudret we hoquq ezeldin burun, hazirmu ta barliq zamanlarchiche bolghay! Amin!

terjimisi: «Bezilerge rehim qilinglar, (adamlar bilen adamlarni) perq étinglar; bezilerni... bezilerni... ».

1:23 «bezilerni ot ichidin yuluwélip qutulduwélinglar; bezilerge hetta etliridin nijaset chüshüp bulghanghan kiyim-kéchikigimu nepretlengen halda qorqunch ichide rehim qilinglar» — démek, bu ikki ayet (22-23)te üç xil adamlar bar. Birinchi xili étiqadqa nisbeten gumanda turidu; ikkinchi xili bolsa gunahqa shunche chöküp ketkenki, ular dozaxning girdawida turghanlar yaki «dozax otigha chüshey» dep qalghanlar; üçinchi xili bolsa, ademni asanla iplasliqqa söreydighan éghir gunahlargha patqanlar. Shunga ularni qutquzmaqchi bolghanlar intayin hoshyar bolushi kérek — bolmisa özliri bulghinip yaki azdurulup kétishi mumkin («hetta etliridin nijis (grék tilida, «dagh») chüshüp bulghanghan kiyim-kéchikige nepretlengen halda» dégen gep köchme menide, elwette. «Bu kishilerning pasiqliqi özüngge tesir yetküzmisun üçün hoshyar bol» dégendek).

—Bu ikki ayetning bashqa bezi terjimiliri bar. Bu terjimilerde «qutquzushqa tirishish kérek» bolghan ikki xil adamlar közde tutulidu: — «ikkilini qalghanlarga rehim qilinglar; biraq bezilerni ot ichidin yulup qutulduwélinglar; lékin ularni qutquzghanda qorqunchta bolunglar, hetta etlerdin nijis chüshüp bulghanghan kiyim-kéchikige nepretlininglar» dégendek.

1:24-25 Rim. 16:27; 1Tim. 1:17.

Qoshumche söz

Emdi bu saxta telim bergüchilerni qandaq bir terep qilish kérek?

Bizning hazirqi zamandiki saxta telim bergüchiler bilen bolghan kürishimizmu xetning béshida, 3-ayette körsitilidu: — «I söyümlüklirim, men esli silerge ortaq behrimen boluwatqan nijatimiz toghrisida xet yézishqa zor ishtiyaqim bolsimu, lékin hazir buning ornigha silerni muqeddes bendilerge bir yolila amanet qilinghan étiqadni qolunglardin bermeslikke jiddiy küresh qilishqa jékilep ushbu xetni yazmisam bolmidi».

Yehudaning «muqeddes bendilerge bir yolila amanet qilinghan étiqad» dégen bu sözi mushu yerde bizge Injil arqiliq Xuda, Mesih, Muqeddes Roh, nijatliq, Xudaning söz-kalami (Tewrat, Zebur, Injil)ning tolimu nopuzluqluqi, bu dunya, u dunya, insaniyet, perishtiler we jin-sheytan qatarliqlar toghruluq nazil qilinghan, shundaqla ishinishke zörür bolghan wehiy-heqiqetlerni körsitidu.

Bu agahtin biz shundaq chüshinimizki, xeterlik ish Xudaning mömin bendilirining mal-mülkining bu saxta ademler teripidin mehrum qilinishi emes (bu tolimu yaman ish, elwette), belki heqiqetning özidin mehrum qilinishidur. Bu saxta telim bergüchilerning keynide insanlarning esheddiy düshmini, mushundaq kishilerni yoshurun idare qilghuchi Sheytan özi turidu. U mushu saxta telimliri arqiliq Xudaning xelqini heqiqettin pütünley mehrum qilip oghrilimaqchi we shundaq qilip ularning rohiy hayatini weyran qilmaqchidur («Yuh.» 10:10). U shundaq qilalisa, dunyada Xudaning guwahchiliqini yoqqa chiqirip, «dunyaning nuri» bolghan Xudaning xelqini qarangghuluq ichige gherq qiliwétetti.

Undaqt, biz qaysi yol bilen «étiqadni qolunglardin bermeslikke jiddiy küresh qilish»imiz lazim?

Bu mesile köp tereplimilik bolghini bilen, töwendiki ishlarni intayin muhim dep qaraymiz: —

(a) Hemmidin awwal, özimizni Xudaning söz-kalamigha chömdürüshimiz kérek: —

«Bu Tewrat-qanunini öz aghzingdin néri qilmay, uning ichide pütülgenning hemmisini tutup, uni kéche-kündüz oyla; shundaq qilsang yolliringda ghelibilik bolup, özüng ronaq tapisen» («Yesh.» 1:8).

Bu hem kona ehde (Tewrat-Zebur) we yéngi ehde (Injil)diki hayatqa nisbeten halqiliq prinsiptur.

Biz Xudaning söz-kalamini özimizning ichki dunyamiz, barliq oy-pikirlirimizning ayrilmas bir qismi qilishimiz lazim. Jezmleshtürimizki, Sheytan heqiqetning herqaysi nuqtisining birnimu qoymay yoqitish üçün küresh qilidu.

(e) Biz Xudaning shepquitige tayinip, Uning söz-kalamining herbir nuqtilirigha boysunushimiz kérek. Shundaq qilghanda bizde Mesih Eysaning namida dua qilish we söz qilishqa hoquqimiz bolidu («Mat.» 8:9).

(b) Segek turup dua qilishtin toxtimasliqimiz kérek («Mat.» 26:41).

«Yehuda»

(p) Xudaning jamaitide saxta telim bergüchilerga **yüz turane turup, her türlü tenbih we durus telim bilen reddiye béríp qarshi chiqishimiz lazim**. Biz ulargha bir deqiquimu yol qoymasliqimiz kérek («Gal.» 2:5). Bu «edeplik bolush-bolmasliq» mesilisi emes. Jamaet ademning emes, Xudaningkidur; Xudagha bihörmetlik qilinghan bolsa, uninggha bihörmetlik qilghanlarga yüz-xatire qilmaymiz. Bezi kishiler «Siler muhebbet körsetmeysiler» dep tenqid qilishi mumkin, biraq ademni azad qilghuchi bolsa heqiqetning özidur: — **«Heqiqetni sétiwal, uni hergiz sétiwetme»** («Pend.» 23:23).

Yene mesilen «2Yuh. » 7-11-ayetni körüng.

1:7

«Sodom we Gomorra we ularning etrapidiki sheherlerdikilermu shu oxshash yolda, yeni shu perishtilerga oxshash uchigha chiqqan buzuqchiliqqa we gheyriy shehwetlerge bérilip ketken, kéyinki dewrlar ularning aqiwitidin ibret alsun üçhün menggülük ot jazasigha örnek qilinip köydürülen»

Bu perishtiler toghruluq «yaritilish» hemde «Pétrus (2)»diki izahatlar we «qoshumche söz»imizde azraq toxtalduq. Yehudaning bu bayanida «Yar.» 6:1-6de xatirilengen weqede qandaq ishlarning yüz bergenlikini chüshendürüp, uningda héchqandaq gumanliq yerni qaldurmaydu: —

«We shundaq boldiki, insanlar yer yüzide köpiyishke bashlighanda, shundaqla qizlarmu köplep tughulghanda, Xudaning oghulliri insanlarning qizlirining chirayliqligini körüp, xalighanche tallap, özlirige xotun qilishqa bashlidi.

U waqit Perwerdigar söz qilip: —

— Méning Rohim insanlar bilen menggü küresh qiliwermeydu; chünki insan ettur, xalas. Kelgüside ularning ömri peqet bir yüz yigirme yashtin ashmisun! — dédi.

Shu künlerde (we shundaqla kéyinki künlerdimu), Xudaning oghulliri insanlarning qizlirining yénigha béríp, ulardin balilarni tapqinida, gigantlar yer yüzide peyda boldi. Bular bolsa qedimki zamanlardiki dangliq palwan-baturlar idi. Perwerdigar insanning ötküzüwatqan rezilliki yer yüzide köpiyip ketkenlikini, ularning könglidiki niyetlirining herqachan yaman boluwatqinini kördi. Shuning bilen Perwerdigar yer yüzide adem apiride qilghinigha pushayman qilip, könglide azablandi» («Yar.» 6:1-6).

Bezi alimlar «Xudaning oghulliri» Sétning ixlasmen ewladlirini körsitidu, dep oylaydu. Emma undaqta ularning **«insandin bolghan qizlarning chirayliqligini körüshi»** andin **«özliri xalighan qizlarni xotunluqqa élishi»**ning zadi néme yamini bar? Tékestte «rezil ademlerning qizliri» toghruluq gep yox, peqet «insanlarning qizliri» déyilidu — démek, bu adettiki qiz-ayallarni körsitidu. Shunga ishinimizki, «Xudaning oghulliri» mushu yerde bir türküm perishtilerni körsitidu («Ayup» 1:6, 2:1, 38:7, «Zeb.» 29:1, 89:6ni körüng); ular qiz-ayallarning chirayliqligini körüp ular bilen jinsiy munasiwetni ötküzüshni xalaytti we shu meqsetlirige yétish üçhün qaysibir insanning sheklige kiriwalghan. Ularining ewladi alahide birxil «baturlar» yaki «palwanlar», shundaqla binormal gigantlar («nefilim») idi. «Yaritilish»ning muellipi bundaq weqe yene birer qétim yüz bergen bolushi mumkin, dep puritidu — chünki u kéyin, bashqa gigantlar tughulghanidi, deydu: — **«Xudaning oghulliri insandin bolghan qizlar bilen shu chaghda (we kéyiki waqitlardimu) bille bolup, ewlad qaldurghanda, yer yüzide «nefilim»** (menisi, «yiqilghanlar» yaki «gigantlar») **dep atilidighan kishiler peyda boldi. Ular qedimki**

zamanning baturliri we dangliq kishiliri idi» (4-ayet). Bu söz bilen u belkim muqaddes yazmilarda tilgha élinghan, **topandin kéyin** tughulghan gigantlarni körsetken bolushi mumkin; mesilen, «Chöl.» 13:33, «Qan.» 2:20-21, 3:11, «1Sam.» 17:4, «2Sam.» 21:15-22ni körüng.

Beziler Rebbimiz ölümün tirilish toghruluq sözligenide, **«Ölümün tirilgendin kéyin, insanlar öylenmeydu, erge tegmeydu, belki ershtiki perishtilerge oxshash bolidu»** dégenlikige qarap («Mat.» 22:30) mushu pikirge qarshi chiqidu. Ular: «Perishtiler jinsiy tebietsiz bolghini yaki jinsiyettiki birer xususiyiti bolmighini üçün qet'iy nikahlanmaydu», deydu. Biraq halqiliq mesile del mushu yerde. Perishtiler normal halda nikahlanmaydu. Lékin «Yaritilish»tiki xatirilerge asasanghanda, bu türküm perishtiler Xuda békitken tertiptin halqip ketkechke, jazagha uchrighan. Ular «Yeh.» 7-ayette teswirlengen rezil ademlerde: **«Sodom we Gomorra we ularning etrapidiki sheherlerdikilermu shu oxshash yolda, yeni shu perishtilerge oxshash uchigha chiqqan buzuqluqqa we gheyriy shehwetlerge bérilip ketken...»**. Xuda perishtilerning **«gheyriy etlerge»** (démek, insanlarning tenlirige) ich pesh tartishini yaki er kishilerningmu **«gheyriy etlerge»** (démek, qiz-ayallarning tenlirige) tebiy hewesliri bolushning ornigha, bashqa er kishilerning tenlirige) ich pesh tartishishini héchqachan xalighan emes.

«2Pét.» 2:4 hem mushu 6-ayette Yehuda mushu perishtiler (shu waqitta) Sheytanning alem apiride bolghanda kötürgen isyanigha chétilghan perishtilerge qarighanda téximu qattiq jazagha tartilidu, deydu («Weh.» 12:3-4diki izahatirimizni körüng). Isyan kötürgen shu perishtiler, éhtimal hazir jahanning herqaysi yerliride qatirap yürüwatqan, insanlarni éziqturidighan hemde Xudaning xelqining oyliri we qelblirige jeng qiliwatqan jinlardur. Lékin Yehuda éytqan ashu perishtilerni **«Reb ulugh qiyamet küning soriqighiche menggü kishenlep mudhish qaranghuluqta solap saqlimaqta»**.

Némishqa emdi ular téximu qattiq jazagha tartilidu? Shühhisizki, seweb peqet shuki, bu perishtiler alliqachan Xudaning yürüzgen birnechche jazalirini, yeni (a) isyan kötürgen Sheytan we perishtilerning ershtin heydiwétilginini; (e) Adem'ata we Hawa'animizning gunah sadir qilghandin kéyin Érem baghchisidin heydiwétilginini, we (b) Habilni öltürgini üçün Qabilgha chüshürülen jazani körgenidi. Shunga ularning Xuda aldidiki mes'uliyiti téximu éghir idi.

Bizning «1Kor.» 11:10 üstide bolghan sözlirimizni körüng: —

«Sheytan isyan kötürgendin kéyin, yene bir türküm perishtiler ayal kishilerning sahibjamalliqini körüp adiship ketti, dep ishinimiz («Yar.» 6:2-4). Shuning bilen ular perishtilik mertiwisini tashlap ayallargha yéqinlaship tégish üçün namelum yolda jisim sheklige kirdi. Injildiki wehiy boyiche, mushu perishtiler soraq qilinghuche qamap qoyuqluq bolidu («2Pét.» 2:4, «Yeh.» 6-7nimu körüng). Ularning hazirqi jazasi esli isyan kötürgen jinlarningkidin éghir, chünki ular shu waqitta alliqachan Xudaning köp bashqa jazalirini körüp kelgenidi. Emma kim bilsun, bashqa perishtilerningmu mushundaq ishlarni sadir qilish mumkinchiligi téxi mewjutmikin, shunga rosul jamaetke, ibadet sorunlirida qiz-ayal qérindashlarning sahibjamalliqidiki göher bolghan chachliri yépilsun, dep tapilaydu».

«Yehuda»

Bundaq weqedin keyin insnlarning qelbliri téximu rezillikke tolidu: — «**Perwerdigar insnlarning rezillikini, könglidiki niyitining herqachan yaman bolidighanliqini kördi...**» (chünki Xudaning muqeddes perishtiliri insnlarning köz aldidila gunah qilghan emesmu?). Emdi Xudaning jamaiti peqet insaniyetkila emes, belki hetta perishtilergimu Uning tertipige her terepte boysunushta izchil ülgé bolsun.

Amin!